

חנוכה – הדלקת נרות

העקרון: לפי הספרדים "נר איש וביתו", ולכן בכל בית ידליקו רק חנוכיה אחת בברכה, והדלקה זו מוציאה ידי חובה את כל בני הבית, בין נמצאים במקום, ובין אם אינם נמצאים בו. האשכנזים סוברים שיש אפשרות להדליק חנוכיות נוספות בברכה, וכמו כן - שהדלקה בבית לא תמנע מבני הבית שאינם במקום להדליק בפני עצמם. אולם גם הם מסכימים שניתן לצאת ידי חובה גם בשיטה הספרדית.

פרטי דינים:

א. חובת ההדלקה הינה בבית דווקא. לכן משפחה הנוסעת להדלקת נרות אצל חברים/קרובים/ סבתא וכדומה לא תדליק שם נרות, אלא בביתה. ההדלקה במקום אחר אינה מוציאה ידי חובה, ואם האורח הוא המברך - הרי זו ברכה לבטלה, ואינו מוציא את המארחים ידי חובה. לכן אם יוצאים מן הבית לפנות ערב - יש להדליק נרות לפני שיוצאים מן הבית. אם יוצאים מוקדם יותר - יש להדליק בערב כשחוזרים הביתה.

ב. אם המשפחה לנה מחוץ לבית - המקום שלנים בו נחשב כבית לעניין הדלקת נרות.

ג. מי שמגיע מאוחר לביתו - אם יגיע כשבני ביתו עדיין ערים, עדיף שימתינו לו, ולא תדליק אשתו בלעדיו. והוא הדין לאשה שעתידה להגיע מאוחר, עדיף שבעלה ימתין לה בהדלקתו.

אם עתיד להגיע כשחלק מבני הבית ישנים - קיימות שתי אפשרויות:

1. ידליקו בבית בלעדיו ויתכוונו להוציאו ידי חובה, ואז ידליק ללא ברכה כשיגיע לביתו. (כך צריכים לנהוג הספרדים).
2. ידליקו בבית, ואז - אם מגיע הביתה כל עוד אחד מבני ביתו ער, או שמסתובבים אנשים ברחוב ויראו הנרות - ידליק בברכה. אם מגיע מאוחר יותר - ידליק ללא ברכה. (אפשרות זו טובה למי שיחזור לביתו בשעה סבירה. מי שעתידי לחזור מאוחר מאוד, עדיף להשתמש באופציה הראשונה, גם אם הוא אשכנזי).

ד. לפי האשכנזים, הילדים יכולים להדליק בברכה גם כשהאב מדליק. לפי הספרדים - אם האב או האם מדליקים בבית ידליקו הילדים ללא ברכה.

בני משפחה שאינם בביתם (בצבא, בטיוול, בישיבה, בטיסה לחו"ל וכדו'): האשכנזים - מדליקים בברכה. הספרדים - יוצאים ידי חובה בכך שמדליקים עליהם בבית, ויכולים להדליק ללא ברכה. בכל מקרה - אם קשה להדליק באותו מקום, גם האשכנזים יוצאים בכך שמדליקים בביתם. להדגשה: **חיילים בני עדות ספרד אינם מדליקים בברכה בצבא!!!** שימו לב! אותו דין מתקיים גם כשהאב אינו בבית, והאם מדליקה בביתה עם ילדיה. לפי הספרדים האב אינו מדליק בברכה במקום בו הוא נמצא. לפי האשכנזים - ידליק אם יכול.

ה. ילד שלא הגיע למצוות אינו יכול להוציא ידי חובה. לכן אם האב אינו בבית תדליק האם או ילד שהגיע למצוות.

ו. זמן ההדלקה המקובל אצלנו - החל מצאת הכוכבים (16:52 ביום הראשון של חנוכה). בשעת הצורך (ערב שבת, נסיעה וכדומה) מדליקים החל מן השעה 15:35, אך יש לוודא שמשתמשים בנרות גדולים דיים לדלוק עד 1/2 שעה אחר צאת הכוכבים (17:22).

ביום שישי יש מקפידים להתפלל מנחה לפני הדלקת נרות. אני מזכיר שיש אצלנו מנחה גדולה בכל יום שישי ב-13:15.

ומשהו לסיום

חנוכה הוא חג שיש בו מאבק של אור בחושך. החשמונאים נכנסים למקדש לעת ערב, ואין מי שיאיר את אפילת הקודש. כל הפכים נחשפו לטומאה, ורק פך אחד, שנותר סתום וחתום, מצליח להאיר את החושך באור של מצווה. מהו האור ומהו החושך בחג הזה?

הפכים שנמאו היו אלה שנחשפו לעולם, ששברו את החותם שחבק את צוארם. לכאורה אלה היו הפכים המוארים, ואילו הפך האטום, השמור והסגור, היה שרוי בחשכת תמיד, ואור העולם לא הגיע אליו. מדובר, כמובן, במשל: אפשר לדמייין את הפכים האלה, שוברים את החותם, מתירים את הפתיל החובק-חונב את צוארם. סוף סוף נושמים לרווחה, פתוחים לעולם הגדול ולאור שהוא מציע, אינם סגורים עוד בחשכת היהדות. והנה, אומרת ההיסטוריה, הפוך על הפוך, דווקא הפכים הנפתחים הביאו אותנו אל חושך גדול: "וחושך זו יוון, שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיה".

הפתיחות הגדולה, החשיפה לכל "אור" חיצוני גרמה לפכים האלה שלא יוכלו להאיר עוד. הנס, האור המאיר לעולם כולו, יצא דווקא מן הפך ה"חושך", שהמשיך להקיף עצמו בכיסויים ובחבקים, חתום באות ברית קודש. חנוכה היא חגו של האור הזה, הנובע מתוך הכיסוי וההבדלות והופך להיות אורו של עולם.

ולנו, אנשים מודרניים וחשופים, קורא חג החנוכה להבין היכן נמצא האור והיכן החושך, מה עיקר ומה טפל, מה בעולמנו הוא אור-ניאון-קר, ומה אור אמת, המאיר לעולם כולו וליושביו.

חנוכה שמח לכולנו!